Kumla kommun

Verksamhetsplan 2020-2021

Åbytorp förskola

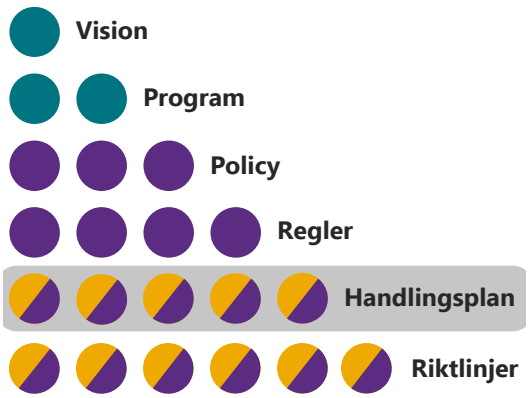

Innehåll

Förutsättningar 3

Resultat 4

Sammanfattande analys 7

Planerade åtgärder 10

Bilagor 12

Förutsättningar

Åbytorp förskola är en kommunal förskola belägen ca 5 km utanför Kumla centrum och ligger i ett mindre bostadsområde bestående till mestadels villor. Förskolan har nära till skog och natur och gränsar till Stene skola.
Vår förskola består av fyra avdelningar förlagda i två intill liggande hus med egna gårdar som lockar till lek och utforskande. I varje hus finns en yngre och en äldre avdelning, avdelningarna Geten och Leoparden i stora gula huset och avdelningarna Kantarellen och Blåsippan i det gröna huset (Stenebacken). I det gula huset finns även avdelningen Myran som ligger vilande men som kan öppnas upp om behov uppstår. Avdelningarnas lärmiljöer och rutiner är anpassade efter barnens ålder, behov och intressen.

Förskolans arbete styrs bland annat av skollagen, förskolans läroplan samt barnkonventionen och ska bidra till barnens livslånga lärande. Vår vision är att alla ska känna sig trygga på vår förskola och att det ska följa med upp i förskoleklass och skola. Vi lägger stor vikt vid hur vi är mot varandra och hur vi skapar goda relationer mellan barn-barn, barn-vuxna och vuxna-vuxna. Vi pedagoger strävar efter att vara goda och närvarande förebilder. Vi anser att genom trygghet och samarbete gynnas barnens utveckling och lärande.

Förskolans resursfördelningsmodell styr de ekonomiska förutsättningarna utifrån barnantal, barnens ålder, socioekonomiska aspekter, barn med annat modersmål. Detta styr antalet anställda. Det ställer förväntningar på att det finns hög grad av flexibilitet och samarbete för att möjliggöra god omsorg och utbildning. På avdelningarna arbetar både förskollärare och barnskötare. Totalt består förskolans personal av fyra förskollärare, åtta barnskötare och ett köksbiträde. Det finns två utvecklingspedagoger som tillsammans med rektor arbetar med organisatoriska frågor och driver pedagogisk utveckling på förskolan. Det finns även två IKT-piloter som har till uppdrag att stötta och inspirera kollegorna inom IKT. Pedagogerna får kontinuerlig handledning av stödteamet som består av specialpedagoger, pedagogisk handledare och kurator.

Vid terminsstarten hösten 2020 kommer 60 barn att vara inskrivna på förskolan.

Resultat

Nedan redovisas en sammanställning av resultatet från det arbetet som skett under läsåret 19/20. I den tre-skaliga matrisen *Bedömning av förskolans kvalitet* skattar sig pedagogerna på nivå två och tre.

Den samlade bedömningen av förskolans kvalitet

Arbetet med att stötta och vägleda barnen i socialt samspel och konfliktlösning är ett ständigt pågående arbete som sker både i vardagliga situationer och planerade aktiviteter. Barnen har utvecklat sin förmåga att lyssna in andra, uttrycka sina känslor, själva hitta lösningar och hantera konflikter. Pedagogerna är närvarande, lyhörda och anpassar efter barnens behov. Vi upplever att barnen trivs och känner sig trygga på förskolan. Detta är något som bekräftats i samtal med barnen och av vårdnadshavare vid utvecklingssamtal. Barnen söker kontakt med pedagogerna för stöd, tröst och vägledning men även för att berätta och delge sina tankar, känslor, behov och händelser. Ett medvetet arbete kring olikheter genom att bl.a. samtal och reflektion med barnen har bidragit till att barnen ser olikheter ses som något positiv. Undervisningen har utgått från barnens behov och intressen.

Arbete med matematik, språk, natur och teknik har skett både i planerade aktiviteter, i det gemensamma projekt och då tillfällen uppkommit spontant i vardagen. Utifrån barnens ålder har de i diskussioner utmanats i sin förståelse och i sitt tänkande inom de olika läroplansmålen. Vi ser att de visar ett ökat intresse för bland annat siffror och bokstäver, att räkna och skriftspråk. Resultatet visar att arbete med läroplansmålen i vardagen ger en bra grund för barnens förståelse och att genom erbjuda planerade aktiviteter och utmaningar har barnens nyfikenhet och lust att lära inom de olika läroplansmålen ökat. Detta syns bland annat i barnens samspel och lek där de exempelvis räknar, sorterar, skriver, bygger samt i de nyfikenhetsfrågor de ställer till pedagogerna.
Arbete med demokratiska värden innebär att se till att alla barn får använda sina olika sätt att kommunicera. Beroende på hur behovet sett ut i barngrupperna har stödtecken använts i varierade utsträckning. På avdelningar där man arbetat regelbundet/ dagligen med stödtecken ser pedagogerna att barnens ”teckenordförråd” och kommunikation med tecken har ökat. Förskolan har under året haft tillgång till inläsningstjänsten Polyglutt. Polyglutt har använts som ett

verktyg i arbetet att gynna barns språkutveckling och bidragit till barnens intresse för böcker.

Förskolan har haft två gemensamma prioriterade mål och arbetet med dessa har pågått sedan ht 2019. Det ena prioriterade målet var att arbeta med hållbar utveckling i projekt anpassat efter barnens ålder och intresse. I projektet hållbar utveckling har varje avdelning har utifrån sin barngrupps intresse och barnens ålder lagt upp undervisningen. Arbetet med projektet har resulterat i att barnen fått en ökad förståelse för kretslopp och kompostering, återvinning och varför det inte är bra att slänga skräp i naturen. Ett exempel på att detta är att barnen plockar upp skräp som de hittar utomhus och samtalar om nedskräpning. Ett annat är barnens reflektioner kring hur fruktskal och matrester blir jord som de kan odla i.
Det andra prioriterade målet var att barnen ska erbjudits att prova olika digitala verktyg i ett lärande syfte. Digitala verktyg som erbjudits är stop-motion, imovie, greenscreen, mikroskop-ägg, projektor och lärplatta. Inom detta mål visar resultatet användningen av digitala verktyg i undervisningen har ökat och att barnen haft möjlighet att få erfarenhet av fler/olika digitala verktyg under året. De digitala verktygen har använts för att utforska, undersöka och föra samtal med barnen om källkritik. Dock visar resultatet även på att det skiljer sig i vilken utsträckning detta skett och att avdelningarna har kommit olika långt inom digitalisering. Gemensamt för avdelningarnas resultat oavsett hur långt de kommit i arbetet med digitala verktyg är att det behöver fortsätta att utvecklas.
Sammanlagda resultatet för dessa mål visar på att det har skett utveckling och lärande men att vi inte arbetat med målen i den utsträckning som vi förutsatt oss. På grund av covid-19 blev bl.a. IKT-workshops och nätverksträffar inställda under våren och projektarbetet tappade fart då förutsättningarna förändrades.

Barnen har uppmuntrats att uttrycka sina åsikter, lyssna in varandra och givits möjlighet till delaktighet och inflytande över sin vardag. Deras intresse har påverkat de aktiviteter, material, projekt och forskning som erbjudits och utformningen av lärmiljön. Regler och rutiner är satta utifrån barnens behov. Barnen har fått träna turtagning och uppmuntrats att ta ansvar. Genom detta arbete kan pedagogerna se att barnen har utvecklat sin förmåga att ta ansvar, visa hänsyn och våga uttrycka sina tankar och åsikter. I enkät till pedagogerna gällande i vilken utsträckning kan den vardagliga verksamheten anpassas efter barnens behov har pedagogerna svarat att förskolan lyckas i ganska hög utsträckning. Detta är något som stämmer överens med resultatet som framkommer i utvärderingarna och som visar på att även om arbetet med barns inflytande och delaktighet har kommit lång så finns det saker som går att utveckla till exempel i matsituationen.

Målet att sträva efter att ha ett nära samarbete med barnens vårdnadshavare om barnens trivsel, utveckling och lärande bedöms utifrån målkriteriet vara uppnått. Resultatet visar att vårdnadshavare är intresserade, ställer frågor och uttrycker åsikter kring verksamheten. Samtidigt uttrycker pedagogerna i utvärderingen vikten av att fortsätta arbeta för att skapa goda relationer med hemmet, ha ett positivt bemötande till vårdnadshavare och att ge dem inblick i verksamheten.

Målet inom uppföljning, utvärdering och utveckling handlar om att det ska finnas dokumentation som visar på barnets lärande inlagd om alla barn på Infomentor är uppnått. Det finns dokumentation av verksamheten som visar på barnens utveckling och lärande på tidslinjen och i varje barns mapp på Infomentor. Antal inlägg på Infomentors tidslinje har ökat jämfört med tidigare år. Under hösten 2019 introducerades ett nytt reflektionsprotokoll och reflektionsprotokollet har börjat användas av pedagogerna.

Kvalitetsenkät

I enkäten till pedagogerna gällande förskolans kvalitet har de svarat att de anser att förskolan lyckas mycket bra med att skapa en verksamhet där barnen har roligt. Pedagogerna har uppmuntrat barnen att komma med frågor, funderingar och idéer och arbetat med att utforma och förändra i lärmiljön för att stimulera barnens utveckling. I mycket hög utsträckning lyckas förskolan i sitt arbete med att ge pojkar och flickor lika förutsättningar, förmedla människors lika värde och förmedla tolerans för olikheter. Vad det gäller förskolans arbete med andra modersmål bedömer pedagogerna att det sker i låg utsträckning.

Föräldraenkät

Under vårterminen skickades en föräldraenkät till vårdnadshavare med barn födda 2014 och 2017. Resultatet av enkäten visar på att majoriteten av vårdnadshavarna är nöjda med förskolan, men att det inom flera av de andra frågorna finns en spridning i hur man svarat, alltifrån att man instämt helt till inte instämt alls. Två exempel på sådan svarsvariation i resultatet finns i frågorna gällande om de får en bra återkoppling kring sitt barns vardag och om man känner sig trygg när sitt barn är i förskolan. Majoriteten svarade att de instämmer helt, någon svarade till stora delar och ett par svarade instämmer delvis.

Sammanfattande analys

Undervisningens kvalitet

Förskolans organisation, rutiner samt planerade och spontana aktiviteter skapar ramar för förskolans undervisning och utgår från barnens behov och intressen. I vårt resultat ser vi att det är viktigt att både tillvara ta situationer för lärande som uppstår spontant i vardagen och att erbjuda barnen planerade undervisningstillfällen. För att göra detta så att det bidrar till utveckling och lärande hos barnen använder vi oss av dokumentation, reflektion och utvärdering. Ett av de viktigaste skälen till att dokumentera är, enligt författaren Edlund (2019), för att få förståelse för barns egna lärstrategier, hur de lär och vad de vill lära om, så att förskolan kan anpassa innehållet i undervisningen till det. Det är därför av stor betydelse att ställa frågor som gäller vilket undervisningsinnehåll och vilka undervisningssätt som barn möter i sin förskola, varför de möter just dessa och hur det bidrar till meningsskapande, utveckling och lärande hos barnen. I resultatet framkommer att alla barn har dokumentation som visar på lärande. Men det finns behov av att föra diskussioner och reflektioner kring innehållet i dokumentationerna och hur dokumentationen kopplas till läroplanen i syfte att ytterligare höja kvalitén och synliggöra progression i barnens lärande.

I stor utsträckning handlar normer och värden om demokrati och allas lika värde trots att vi, stora som små, gör på olika sätt, ser olika ut sätt, tycker olika. Enligt läroplanen ska förskolan vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt lust och vilja att lära (Lpfö 18). Ett medvetet arbete med normer och värden i både planerade aktiviteter och vid spontana vardagssituationer samt genom att vara närvarande och lyhörda pedagoger har bidragit till barnens trivsel och trygghet. Det har varit betydelsefullt att fundera över vilka normer som styr oss och vem som sätter normer. Samtal, diskussion och reflektion tillsammans med barnen har varit viktiga verktyg i att möjliggöra för barnen att utveckla sina sociala förmågor, förståelse och respekt för varandra. Genom att pedagogerna uppmärksammar olika perspektiv och intressekonflikter ges barnen möjligheter att upptäcka flera sätt att tolka problem och att lösningar kan se olika ut. Sådan undervisning främjar barns handlingskompetens enligt doktorsavhandlingen *Förskola för hållbar utveckling* (Hedefalk, 2014). Pedagogerna kan se att tryggheten och trivsel har bidragit till barnens nyfikenhet samt lust att lära och utforska. Genom att vara närvarande, in-lyssnande, flexibla samt nyfikna på barnens tankar och frågor har barnen givits möjlighet till inflytande och påverkan över sin vardag och de aktiviteter som erbjudits.

Genom att arbeta i projekt kan pedagogerna se att flesta av läroplanens mål kommit att ingå och barnens intressen har fångats upp och bidragit till projektets utveckling. Pedagogerna ser genom att arbeta projektinriktat skapas tillfällen för forskning, samtal, kreativitet och samspel och avser därför att fortsätt med detta arbetssätt tillsammans med barnen. Tanken var att projektarbetet skulle utmynna i en inbjudan till gemensam utställning där alla avdelningar fick visa upp sitt arbete för övriga på förskolan och för vårdnadshavare, dock kunde inte detta genomföras i år.

Pedagogerna arbetar medvetet med barnens språkutveckling. Genom att använda tal, bildstöd och stödtecken tillsammans med barnen har de givits flera sätt att kommunicera och uttrycka sin vilja. Inläsningstjänsten har varit ett bra redskap för att fånga barnens intresse, arbeta med språk och för att gemensamt reflektera kring ord och berättelser.
Skälet till att arbetet med andra modersmål sker låg utsträckning beror på att det bara finns enstaka barn med annat modersmål på förskolan och att förskolan ligger i ett kulturellt homogent bostadsområde. Arbete med andra modersmål blir därför inte ett naturligt inslag i verksamheten förutom på de avdelningar där dessa barn går. Hur barnen kan ges större möjlighet till förståelse kring andra kulturer och språk är något som behöver lyftas och diskuteras på förskolan.

Under ht -19 genomfördes en områdesgemensam IKT-workshop. Resultatet av den blev att fler pedagoger vågade prova och kände att de behärskade digitala verktyg bättre. Detta ledde i sin tur användningen av digitala verktyg tillsammans med barnen i sin helhet ökade och barnen har erbjudits möjlighet att prova olika digitala verktyg. Men resultatet visar också på att det skett i olika grad på avdelningarna beroende på pedagogernas kompetens och erfarenhet. Ännu en IKT-workshop i syfte att vidareutveckla digital kompetens och kollegialt lärande skulle ha genomförts under vt-20 men ställdes in på grund av covid-19. Tid och form för kompetens-utveckling inom digitalisering är något som behöver undersökas då utvärderingen visar att pedagogernas kunskap och erfarenhet har betydelse för hur mycket och på vilket sätt digitala verktyg använts. För barnen har de digitala verktygen inneburit möjlighet till olika sätt att utforska och inhämta kunskap, information och reflektera källkritiskt kring bland annat bilder/foton.

Systematiskt kvalitetsarbete

Målet inom uppföljning, utvärdering och utveckling är visserligen uppnått utifrån målkriterierna, men resultatet visar på att det finns utvecklingspotential inom det systematiska kvalitetsarbetet. Detta framförallt gällande systematiken i användningen av reflektionsprotokoll i syfte att planera, reflektera och följa upp

verksamheten, men även antal inlägg på tidslinjen och deras pedagogiska koppling. Även om antalet inlägg, gjorda reflektionsprotokoll och dokumentationer i barnens portfolio har ökat finns det brister i regelbundenheten. Av flera skäl finns därför behov av att se över struktur/rutin så att inlägg på tidslinjen görs mer regelbundet och att reflektionsprotokollet fylls i och följs upp varje reflektionstillfälle av arbetslagen. Ett skäl är att pedagogerna ska bli tryggare med att arbeta digitalt men också för att ge vårdnadshavare större möjlighet till inblick i verksamheten. Ett annat skäl är för att underlätta uppföljning och utvärdering i syfte att vidareutveckla verksamheten. Läroplanen lyfter fram utvärdering och analys som viktiga verktyg för att få kunskap om förskolans kvalitét och hur den kan utvecklas så varje barn får bästa möjliga förutsättningar för lärande och utveckling (Lpfö 18).

Kvalitetsenkäten

Bidragande faktor till det positiva resultatet i kvalitetsenkäten och i arbetet med barnen är vikten av att pedagogerna är närvarande, har roligt och är nyfikna tillsammans barnen. Pedagogerna utgår från barnens behov och intressen när de utformar verksamheten och rutiner. Nätverksträffar på förskolan där det funnits möjlighet att diskutera genus, barnsyn och bemötande har bedragit till en ökad medvetenhet, vilket syns i enkätresultatet. I både kvalitetsenkäten och i pedagogernas utvärdering framkommer det att arbete med andra språk och kulturer bara sker i lågutsträckning och en orsak till det är att behovet inte funnit då förskolan inte ligger i ett mångkulturellt område i kommunen. Hur arbete med andra språk och kulturer kan bedrivas är därför något som pedagogerna behöver fördjupa sig i.

Föräldraenkät

Pedagogernas utvärdering lyfter fram vikten av att skapa goda relationer med vårdnadshavarna för att skapa trygghet och trivsel både hos dem och deras barn. Även om målet gällande samverkan hemmet är uppnått visar de skiftande svaren i föräldraenkäten att det finns områden som behöver ses över för att skapa likvärdighet. En förklaring till att det finns en spridning i svaren till några av frågorna gällande vårdnadshavarnas nöjdhet/upplevelse kan vara att det skiljer sig åt mellan hur pedagogerna arbetar, bemöter och informerar på de olika avdelningarna. Utifrån de delvis spridda svaren i föräldraenkäten behöver det därför ske ett arbete för att

skapa mer likvärdighet och samsyn gällande bemötande, återkoppling och information till vårdnadshavare.

Planerade åtgärder

Följande åtgärder kommer att ske under läsåret 2020/2021

Jämställdhet

- Pedagogerna arbetar för att motverka traditionella könsroller genom att samtala, ställa frågor och diskutera med barnen för att utmana dem till att vidga sina tankar och intresseområden. Barnen bemöts som individer och inte utifrån kön och de uppmuntras av pedagogerna att göra egna val.

- Utformning av lärmiljö, inköp av material och aktiviteter som barnen erbjuds ska syfta till att främja jämställdhet.

- Pedagogerna gör observationer i barngruppen med jämställdhet i fokus. Utifrån analys av observationerna görs en planering för fortsatt arbete på avdelningen.

Barns inflytande / Studiero

- Pedagogerna arbetar utifrån ett projektinriktat arbetssätt. Projekten utgår och utvecklas från barnens intressen med koppling till läroplanen.

- Till grund för planering och genomförande av utbildning och undervisning ligger barnens behov och intresse. Pedagogerna är närvarande, lyssnar in, samtalar med barnen och observerar dem för att möjliggöra barns inflytande och delaktighet.

- Barnen delas in i mindre grupper för att möjliggöra en lugn lärmiljö och för att stötta och utmana dem i deras lärprocess.

Undervisningens kvalitet

- Nätverksträffar och pedagogiska diskussioner i tvärgrupper kommer att genomföras för att skapa likvärdighet, samsyn och kollegialt lärande inom

förskolan.

- Pedagogisk dokumentation av projektet visar på barnens utveckling och lärande och kopplas till läroplanen.
- Varje avdelning gör inlägg på Infomentors tidslinje tre gånger/vecka och avsikten med inlägget tydliggörs.

- Reflektionsprotokoll och lotusdiagram fylls i/stäms av vid varje avdelningsreflektion tillfälle. Rutin så att detta sker kontinuerligt tas fram.

FÖRVALTNING FÖR LIVSLÅNGT LÄRANDE

Bilagor

Sammanfattande bedömning av verksamhetens kvalitet, bilaga 1

Resultat enkäter